

🕒 3 min.

Huiverig voor claims roepen grote beleggers bedrijven op om te stoppen met productie pfas

Institutionele beleggers roepen chemiebedrijven op te stoppen met de productie van pfas. In een brief aan bestuurders van pfas-producenten noemen zij de stoffen 'het nieuwe asbest'. Ze waarschuwen dat chemiebedrijven steeds vaker met juridische claims te maken krijgen.

DAAN VAN ACHT, DAAN DE VRIES

De oproep komt van het Investor Initiative on Hazardous Chemicals (IIHC), waarin ruim vijftig institutionele beleggers zich hebben verenigd. De deelnemers van IIHC beheren samen meer dan 10 biljoen dollar, oftewel tienduizend miljard dollar (ongeveer 9,2 biljoen euro) aan investeringen. Onder de leden zijn investeerders als het Duitse Allianz Investment Management en de investeringsmaatschappij van de Nederlandse bank Triodos.

In de brief, die in handen is van Het Financieele Dagblad, waarschuwt IIHC de chemiebedrijven voor rechtszaken over pfas. De beleggers roepen de bedrijven op de productie van pfas af te bouwen, transparanter te zijn en in te zetten op de ontwikkeling van veilige alternatieven voor de chemicaliën.

Chemicaliën

Pfas is de verzamelnaam voor enkele duizenden chemicaliën die bijvoorbeeld water- en vetafstotend zijn. De stoffen worden in allerlei producten verwerkt, zoals chips, batterijen, blusschuim en antiaanbaklagen.

Omdat pfas in de natuur nauwelijks afbreken, worden ze 'eeuwigdurende chemicaliën' genoemd. Die kunnen schadelijk zijn voor de gezondheid. Bepaalde pfas worden in verband gebracht met kanker, onvruchtbaarheid en verstoringen van het immuunsysteem.

Rients Abma, directeur van Eumedion, dat de belangen van institutionele beleggers behartigt, begrijpt de oproep aan de chemiesector. Hij wijst op de vele juridische claims waarmee producenten van pfas te maken kunnen krijgen. De kosten daarvan kunnen alleen al in de VS oplopen tot 66 miljard dollar (ruim 60 miljard euro).

Ook de negatieve impact van pfas op mens en milieu valt volgens Abma niet langer te ontkennen. 'Dat maakt beleggingen in ondernemingen die pfas produceren steeds moeilijker te rechtvaardigen richting klanten van vermogensbeheerders en deelnemers van pensioenfondsen.'

Vijf lidstaten van de Europese Unie, waaronder Nederland, dienden in februari een voorstel in om pfas te verbieden. De Europese Commissie neemt in 2025 een beslissing over het voorstel. Als het verbod er komt, krijgen chemiebedrijven anderhalf tot twee jaar de tijd om de productie en het gebruik van pfas stop te zetten. Ook enkele Amerikaanse staten werken aan een gedeeltelijk of volledig verbod op pfas.

Schikkingen

Op verschillende plekken krijgen chemiebedrijven die pfas produceren te maken met rechtszaken. 3M schikte voor 571 miljoen euro met de Vlaamse regering over de lozing van pfas in de Schelde bij een fabriek in het Vlaamse Zwijndrecht. Enkele kilometers stroomafwaarts van de fabriek is de concentratie pfas ook te hoog.

Het RIVM adviseerde vorig jaar om zo min mogelijk vis, garnalen en schelpdieren uit de Westerschelde te eten. Nederland wil de schade net als Vlaanderen verhalen op 3M. In de VS trof 3M deze zomer een schikking van omgerekend ruim 10 miljard euro.

Ook in de omgeving van chemiefabriek Chemours in Dordrecht zitten volgens het RIVM te veel pfas in de bodem. Het Openbaar Ministerie begon vorige maand een strafrechtelijk onderzoek tegen het Amerikaanse Chemours en zijn voorganger DuPont.

Onderzocht wordt of de bedrijven bij vergunningsaanvragen informatie hebben achtergehouden over de chemicaliën. De mogelijke gevaren van pfas zijn al sinds de jaren tachtig bekend.

Investeerdsgroep IIHC voorspelt dat dergelijke rechtszaken steeds vaker zullen voorkomen. Volgens de club kan dit resulteren in het faillissement van chemiebedrijven die weigeren te stoppen met de productie van pfas.